

Hem>Familjefrågor och arv>Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Föräldraansvar – vårdnad och umgängesrätt

Med föräldraansvar menas alla rättigheter och skyldigheter gentemot ett barn och dess egendom. Begreppet kan variera mellan EU-länderna men omfattar i regel vårdnad och umgängesrätt. Om ni är ett internationellt par med ett eller flera barn och ska separera, måste ni bestämma vem som ska få vårdnaden om barnen.

Var ska ni börja?

Vad är vårdnad? Vad är umgängesrätt?

Om föräldrarna lever tillsammans har de vanligtvis gemensam vårdnad om barnen. Om föräldrarna skiljer sig eller separerar måste de bestämma hur detta ansvar ska utövas i framtiden.

Föräldrarna kan besluta att barnet ska bo växelvis hos båda föräldrarna, eller med en förälder. I det senare fallet har den andra föräldern vanligtvis rätt att besöka barnet vissa tider.

Vårdnadsrätt omfattar också andra rättigheter och skyldigheter som hänger samman med barnets utbildning och omvårdnad, inklusive rätten att ta hand om barnet och hans/hennes tillgångar. Föräldrarna har i regel föräldraansvaret för ett barn, men föräldraansvar kan också ges till en institution som barnet har anförtratts till.

Vem beslutar om vårdnad och umgängesrätt?

Föräldrarna kan besluta om dessa frågor genom ömsesidig överenskommelse. En medlare eller advokat kan hjälpa till om föräldrarna inte kan komma överens. Klicka på länken längst ner på den här sidan för att hitta en medlare.

Om föräldrarna inte kan komma överens kan de behöva gå till domstol. Domstolen får besluta att båda föräldrarna ska ha vårdnaden om barnet (gemensam vårdnad) eller att den ena föräldern ska ha vårdnaden (ensam vårdnad). Om det endast är den ena föräldern som har vårdnaden kan domstolen besluta om umgängesrätt för den andra föräldern.

Om det rör sig om ett internationellt par finns det EU-regler som fastställer vilken domstol som är behörig att handlägga ärendet. Klicka på länken längst ner på den här sidan för att hitta en ansvarig domstol.

Huvudsyftet är att undvika att båda föräldrarna kontaktar domstolen i sitt eget land med följd att två avgöranden meddelas om samma sak. Principen är att den behöriga domstolen är domstolen i det land där barnet har sin hemvist.

Kommer domstolens beslut att verkställas i ett annat EU-land?

En mekanism för erkännande och verkställighet av beslut säkerställer att domstolens avgörande tillämpas i andra EU-länder när det väl har meddelats. Detta gör det lättare för personer med föräldraansvar att utöva sina rättigheter.

En dom om umgängesrätt ska erkännas i en annan medlemsstat utan att det krävs något särskilt förfarande. Syftet är att stödja relationen mellan barnet och båda föräldrarna.

Vika EU-regler gäller?

Reglerna för att hantera gränsöverskridande frågor mellan barn och deras föräldrar finns i [Bryssel IIa-förordningen](#). Dessa regler gäller för alla barn, oavsett om de är födda inom äktenskapet eller inte. Bryssel IIa-förordningen är hörnstenen i EU:s rättsliga samarbete i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar. Förordningen har sedan den 1 mars 2005 tillämpats i alla EU-länder utom Danmark.

Om du vill läsa fördjupad information från ett visst land väljer du det landets flagga.

Länkar

[Hitta en medlare](#)

[Hitta den behöriga domstolen](#)

[Läs broschyren](#)

Senaste uppdatering: 18/01/2019

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.